

# L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 3. Zettortdeenâ 18tâ Janwar 1840.

## • N e g a u s i b a s a u g l i.

„Ne effat stary teem wihna (brandwihna) plihetajeem un stary teem gallas rihjejeem; jo tas pliheterais un rihjeis nonihff!“ — Raut tas gudrs un deewabihjigs fehninsch Salamans sawds sakkamds wahrds wiffus tâ pamahza, lai katre no pliheteschanas un rihfeschanas, ar wahrdu falkobt: no negausibas fargajahs; tad tomehr wehl dauds atrohnahs, dauds tahdu, kas schai Deewa wahrda usfaukschanai ne klausu, un dsihwo aisweenu farwu firdi ar leeku ehschanu un dserschanu apgrubtinadami, itt kâ ne buhtu par schahdu besdeewibu tam wiffutaisnakam weentreis atbildeschana jadohd; un paleek bes tam arri pee wiffahm pamahzischanam pattgalwigi kâ bijuschi.

Wahzjemmê gulleja fainneeks ar uhdensfchrgu apfirdsis. Winna meesa bija usbungata kâ muzzu, un jebfchu tam jaw 36 stohpi uhdenu bija nolaisii, tad tam tomehr itdeenâ spehks un zerriba sudde atfal atspirgt. Winna seewa un winna behrni stahweja apkahrt winna gultu un gauschi raudaja. To redsedams un scheblo-dams, winsch tohs tâ bildinaht fahze: Mihla seewina un juhs manni mihli behrnini! zerrejeet us Deewu ka to wiffulabbaku Tehwu, jo winsch gahda ar schehligu firdi par atraitnehm un bahrineem. Winsch jums dauds labbaks Tehws irr, ne kâ es jums biju. Redseet! tē es nu gullu wairak neds pufs gaddu, un esnu few un jums apnizis. Bet es arridsan nomannu, ka mannas mohkas buhs drihs pabeigtas. Luh-dseet Deewu par mannim, ka winsch manni stiprinatu us to beidsamu stundinu mannas wahrgas dsihwibas. Ka kocht fahke nu seewa un behrni raudaht, un farwu wihru un tehwu noschehtobt. Tas neweffelais to nomannidams, eefahze wehl tâ runnaht: Behrni! woi juhs

farwam tehwam, kas us mirschanu irr, wehl kahdu apmeerinafchanu gribbat wehleht. Labprahht mihlais tehws! brehze wiffi, ja tikkai jums wehl kahdu weeglumu un labbumu parahdiht warram. Mihli behrni! Tas man irr labbaki, ka es no schihs pasaules eemu. Bet es arridsan scho zerribu gribbetu no jums lihds nemt, ka juhs labbi un gohdigi zilweki tohpat, lai labbaki bijuschi jums weeglaki buhtu mirt, ne kâ mannim. Klausait farwu wahju tehwu, fo tas jums wehl gribb sinnamu darriht. Es pats Deewam schehl esnu wainigs, ka man jamirft, un ka es juhs ne warru usaufsinahht. Lai Deews man mannis leelus grehkus peedohd. Kad wehl jauns biju, tad skohlâ wairak ne mahzija, ka tikkai paharus ween, un wiffas zittas mahzibas: ka zilwekam farwu wesselibu buhs fargahht, ne minneht ne peeminneja. Turklaht tee jaunekli bes apdohma wiffu darrija, fo tee wezzee darrija, lai tas bija labs, lai tauns. Iru es redseju, ka leeli sehni kahjâs, kristibas, behrēs, talkâs un wiffur fur tikkai meeloschanas turreja fagahjuschi, wiffu eerihje, fo tikkai warreja, tâ ka no definiteem retti weens ne peedsehris palikke, jo allu un brandwihnu eegahse rihklê kâ uhdeni. Es turklaht tahs leekas dohmas turreju labbam sehnam: jaw waijaga wiffu darriht, fo tee wezzaki darra, prohti: labbi peerihtees un stipri eedjertees. Un tâ es Deewam schehl eeraddinajohs painasitinam to leeku ehschanu un peedserschanu, ka es pehz to taunu bruhku wairs ne warreju atstahht. Jo arweenu wairak eerihju, neds mahga eespehja panest, un retti bes reibuta mahjâs pahrgahju. Tas firdschehligais Deews, lai man mannis grehkus peedohd, jo es ne sinnaju fo es darriju. Bet nu kad es pahp pilnu pufs gaddu us gultu gullu, un wiffu apdohmaju, fo mahzitaji un



prahrtigi laudis no leekas ehshanas un dershchanas irr fluddinajuschi, un fo gudri dakteri peekohdinaja, nu, reds nu gan sinnu, kas jadarra. — Bet par febbu to atsihstu. Man wehl spirtakos gaddos ubdena sehrga jamirst! Klansait mihli behrni! sehohs mannus beidsamus wahrbus. Ur zilweku tas irr ka ar abbolu kohku, schis welf sawu fullu zaur saknehm no semmes. Ja nu ta sakne tik dauds fullas ne atrohn, ka waijadsigs, tad tas kohks nokalst. Un stahdait juhs winnu futtrainti, tad wiasch atkal pahraug, wairak lappas, ne ka auglus nedams, un pehz ilga jeb ihfa laika pohsta eet. Pee zilweka winna mahga saknei peelihdsinajama. Tas ehdeens un dsehreens, fo eenemni, wehl ne irr patti ta fulla, kas eeksch lohzekeem ispluhst un tohs barro un stiprina, mahga irr jo wairak ta semme, no kurras barroschanas fulla rohnahs. Schi rasma noteek zaur zittu ihpashu fullu, fo mahgas=fullu fauz, kas no schultim zeltahs. No schihs fullas pee wessela zilweka ne wairak ne masak mahga rohnahs, ka no tabs ee=ehstas barribas un no ta eedserta dsehreena iswirrinajahs. Redseet! tik gudri irr tas wissuschehligais radditais wissu eegrohsijis. Kad nu wissai dauds barribas mahga nahk, tad ne warr ta mahgas=fulla wissu iswirrinahk. Ja mahgu ar wissai dauds dsehreenu peepild, tad paleek ta mahgas=fulla wissai skaidra un bespehziga. Ja mahga masak barribas dabbutu, tad ta fulla jaw pasuhd. Abjas wainas tad noteek, ka spehks no barribas pasuhd, un ka ehdeens un dsehreens gan dohd fahribu un slahwes dsesch, bet wissa meesa un winnas lohzekli nekahdu stiprumu ne panahk. Jo tai weeta rohnahs drihsak woi puekli, jeb wissai affa beesa fulla, kas neapsinnamas slimmibas perrina, un tapehz irr un paleek tas taisniba, ka fimts zilweki zaur leeku ehshanu un dershchanu nomirst, cekam weens zaur baddu nomirst. No mannas tuhskas, tas neweffelais fazzija, dakters apleezinaja, ka negausiba winnu effoht zehluft, zaur tam ka mahgu pahrleeku ar ehdeenu un dsehreenu biju peepildijis, es effoht nelabbu fullu padarrijis, kas abderes un sarnas irr aispundejis

un samaitajis. Redseet! nu man irr jamirst un es pats esnu to padarrijis, ka juhs mahte bes galwineeka un juhs manni mihli bes tehwa paleekat. Tas seheligais debbesu tehws lai man to peedoht, jo es esnu nesinnocht grehkojis. Bet juhs mihli behrnini! mahzaites no mannim, to wissu labbi patureht un pastahwigi isdarriht, kas pee juhsu wesselibas ustureschanas un pee juhsu muhschiga meera irr waijadsigs. Apfohlait man to swehti, un dohdeet man rohku, ka juhs to ne gribbat aismirst un no prahta palait. Behrni dewe tehwan rohku un apfohlajahs winna labbu mahzibu peeminneht, or karstahm assarahm luhgdami, lai tehws tiklai ne mirstus. Bet tehws islaide pehz trim deenahm sawu dwehseli. Ta atraine usaufsmaja pehz tam sawus behrnus ar wissu gudru padohmu, un lifka teem neween sawa nelaika tehwa mahzibas, bet arridsan tahs gruhthas mohkas atgahdatees, kurras wiasch sawa neweffelibâ bija iszeetis. Zaur to nu mahzjahs un eeraddinajahs tee behrni, ne wairak ehst un dsert, ka ween waijadsigu kummasu un malzinu. Un kad pehz tam zitti tohs skubbinaja us leeku ehshanu un dershchanu, jeb arridsan tohs apsmehje, kad tee to ne darrija; tad tee atgahdajahs sawa nomirruscha tehwa mahzibas, un patureja to weenumehr sawa prahta: Deewam wairak irr jaklausa, neds zilwekeem. Un tas arridsan irr pateekt teesa un paleek weens swehts Deewa likkums, ka wairak ne kuh ehst, ka pee dsihwibas ustureschanas irr waijadsigs. Tee gohdigi behrni zaur to warreja arridsan wairak nabbadineem atlizzinahk, ne ka tee, kas wissu zaur rikli dsenn; un arridsan sawu paschu ehdeenu labbaki fataisihk, un ar gauhibu smalkaki sakohst, neds tee sprahdsjei, kas to dsihwu norihj. Un kad tohs kahdas dsihres aizinaja, tad tee bija dauds weeglaki, preezigaki un gudraki, ne ka tee zitti, kas brihscham ka lohpi mauroja, ka sunni rehjahs, un ka swehri pluhzahs. Jo kad mahga wissai peepildita, tad tee zilweki tohp gurdeni, meegu pilni, jeb eefahk endeles zillahk, ka tad dauds reis smeeschana eeksch skumjahm, un luste eeksch nahwes breefmahm pahrweherschahs.



Tas augstais debbesu Tehuš, kas labprakt grīb, ka viņa behrni preezajahs, un viņa dahwanas ar lihgsnību banda, to tapehž ar leelu gudribu lizzis usrakstih: (Ewef. 5, 18.) „Ne tohpeet peedsehruschī, kas irr negohdīga buhschana, un netaisna eepreezinaschana prahta laudim.“ Tadeht arridsan waldbneeki un mahzītaji labbi darra kad tee laudim peeteiz weenumehr buht sahtigeem, kad tee paschi ne irr tik gudri un ismannigi, farwu ehschanu un dserfchanu ar gohdu un sahtibu noturreht.

Bet kā tas nahkahs, ka ir taggad, kur tak ifwehdeenās no kanzeles negahdīga buhschana tohp norahta, un jauneki sfohlās mahziti, kā wesseliba un meera labklahschana usturrama, ka tak wehl dauds tahdu atrohnahs, kas farwā beidsamā nahwes stundinā ne warrehs wiss ar to aisbildinatees, ka tee to nesinnadami darrijuschī un prett to wissu swehtaku kas zaur to apustuli Wahwilu irr fazzjīs: „Diehrejī debbesu walstību ne eemantohs!“ (1 Kor. 6, 10.) netihschī grehkojuschī? Kā tas nahkahs, ka tee par wissas Deewa wahrda draudeschanas ne behda un pamahzischanas, kas pee winnu dwehfeles meera un swehtibas wajjadfigas, ne peenemū: bet tur pretti plihteschanas kahribai, kas tohs fagahna, padohdahs, (Matt. 15, 26.) un to wehl par leelu laimi turr, kad schahdahm kahroschanahm warr kalpoht un meefas prahta isdarriht? Gan zekahs no tam, ka tee ne sima kahda breefmiga nelaimē irr grehki. Jo kad tee ihstēni un pareisī atsihtu, zik leela Deewa dufmiba un sohdiwa pahr grehkeem; tad dsehrejeem arri ne buhtu kustes us plihteschanu, bet jo wairak tee baiditohs, un tad tee arri par farwas dwehfeles laimi jo tikfuschī ruhpetohs un Deewa wahrda usfaukschanas wairak pee firbi nemtu, kā:

„Sargajatees, ka kahdu brihdi juhfu firbiš ne kluhst apgruhtinatās ar leeku ehschanu un peedserfchanu!“ (Luhf. 21, 34.)

„Dohbeet siipru dsehreenu tam, kam buhs bohja eet.“ (Sakk. w. 31, 6.)

„Kad tee grehžineeki (dsehrejī) tew witta, tad ne eij.“ (Sakk. w. 1, 10.) Un beidsiht:

„Kas gudrs irr, tas klaufish un peeangš mahzibā, un kas sayprahhtigs irr, tas neimfees gudrus padohmus.“ (Sakk. w. 1, 5.)

„Kas pamahzischanu mihle, tas mihlo simaschanu, bet kas pamahzischanu eenihst, tas paleef mulkis.“ (Sakk. w. 12, 1.)

Tadeht: „Ne tohpeet peedsehruschī no wibna, kas irr negahdīga buhschana!“ (Ewef. 5, 18.)

— ch — n.

### Teefas flubdinaschana.

No Krohna Reschamuischas pagasta teefas tohp wissī tee, kam taisnas prassischanas buhtu pee ta Zann-Platones saimneeka Sidrauschku Dahwa, pahr kurra mantu konkurse nospreesta, usāzinati, 8 neddelu starpā pee schihs teefas peeteiktees, jo wehlaf neweenu wairs ne klaufish. Krohna Reschamuischas pagasta teefa, 25tā November 1839. 1

(Z. S.) D. Pelz, preeksehdetais.

(Nr. 244.) G. Paulborn, pagasta teefas firiheris.

Wissī tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee tahs atlikfuschas mantas ta nomirruscha pee Ahrlawas basnizas-kunga muischas peederriga saimneeka Zanne Straus no Doffe mahzahm, tohp usāzinati, 8 neddelu starpā scheid peeteiktees, jo wehlaf neweenu wairs ne klaufish. Poperwahles-Lubbes pagasta teefa, 23schā Dezember 1839. 2

††† Zanne Grafemann, pagasta wezz. (Nr. 190.) U. Neumann, pagasta teefas firiheris.

No Krohna Behrsmuischas pagasta teefas tohp wissī tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas buhtu pee teem saimneekem, prohti: pee ta Kreiesmuischas saimneeka Kaulinu Zanna, Behrsmuischas saimneeka Plunku Indrika, Sihpelesmuischas saimneeka Dhderu Kahrla un pee teem Druklaismuischas saimneekem masu Bajahru Anscha un Timmatu Kristapa, pahr kurru mantahm parradu deht konkurse nospreesta, usāzinati, lihds 24tu Webruar f. g. ar farwahm taisnahm prassischannahm pee schihs pagasta teefas peeteiktees, ar to pamahzischanu, ka wehlaft neweenu wairs ne klaufish. Krohna Behrsmuischā, 3schā Janwar 1840. 2

(Z. S.) ††† Aus Klaweneek, peesehdetais.

(Nr. 14.) Müller, pagasta teefas firiheris.

Tee flauzami lohpi Krohna Kalnzeemas muischā, no 109 flauzannahm gohwim, un tee tai pee Kaln-



zeemas peederrigâ Klichweismuischâ, no 93 flauzamahn gohwim, taps par nahkofcheem Jahneem us arrenti isdoht. Kam patiktu schohs lohpus us arrenti nent, lai pee Kalnzemas muischas waldischanas peeteizahs, fur arri klastakas sinnas dabbuht. Kalnzema, 18tâ Dezember 1839. 2

Lai 5tâ un 6tâ Webruar f. g. tiks Waltekas Krohnamuischâ tas tur peederrigâ Pilles frohgâ us arrenti isdohts. Kam patiktu scho frohgu us arrenti nent, teef zaur scho usajinati, peeminneta deenâ preefsch pufdeenas ar peenemniigahm drohschibahm peeminneta muischâ atnahft. Klostere-Mepettes pagasta teefa, 8tâ Janwar 1840. 2

(L. S.) † † † Gruntekaln Peter, peeschdetaja weeta.  
(Nr. 7.) F. Grening, pagasta teefas stihweris.

**Zittas fluddinaschanas.**

Lai nakti no 26ta us 27tu Dezember 1839 nojagge Bramberges pagasta teefas peeschdetajam Hoffmannim pee leelas Swehtesmuischas Meiju-frohga sirgu ar wisseem rikkeem un kammanahm. Sirgâ bij 7au gabbu wezâ puffsâ ar bleffi peere un ar balteem blefkeem us pakkalas-fahju-naggeem. Kammanas bija gaischi dseltenas un us schirmi ar „Lud.“ sijnmetas. Ras pah scho sirgu un schim kammanahm taisnu

(Ar peelikkumu: registers par pehrnaju Amischu gabda gahjumu.)

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ tanni 8tâ Janwar 1840.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 50 kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohds kannepu . . . tappe makfahts ar	—	90
5 — papihru naudas . . . —	1	42	1 — linnu labbakas surtes — —	2	—
1 jauns dahlberis . . . —	1	32	1 — — flitakas surtes — —	1	80
1 puhrs rudsu . . . tappe makfahts ar	1	20	1 — tabaka . . . — —	—	65
1 — kweeschu . . . — —	2	50	1 — dselses . . . — —	—	75
1 — meeschu . . . — —	1	—	1 — sweesta . . . — —	2	40
1 — meeschu = putrainu — —	1	50	1 muzza filku, preeschu muzza — —	9	—
1 — ausu . . . — —	—	65	1 — — wihkschnu muzza — —	9	25
1 — kweeschu = miltu . . . — —	3	50	1 — farkanas fahls — —	7	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	80	1 — rupjas leddainas fahls — —	6	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	25	1 — rupjas baltas fahls — —	4	60
1 — firnu . . . — —	1	50	1 — smalkas fahls . . . — —	4	50
1 — linnu = sehklas . . . — —	3	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — kannepu = sehklas . . . — —	1	50	warra nauda stahw ar papihres naudu weena		
1 — kimmenu . . . — —	5	—	makfa.		

B r i h w d r i e k e h t.

No juhrmallas gubernementu angstas waldischanas pufes: Waldischanas-rahts N. Weitler,  
No. 24.